

POSTANOWIENIE

11 lipca 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Kamil Zaradkiewicz

na posiedzeniu niejawnym 11 lipca 2025 r. w Warszawie
w sprawie ze skargi D. sp. j. w ł.
o stwierdzenie niezgodności z prawem
prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie
z 10 listopada 2021 r., II Ca 15/21,
wydanego w sprawie z powództwa D. sp. j. w ł.
przeciwko T.W.
o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

odrzuca skargę.

[M.O.]

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 10 listopada 2021 r. Sąd Okręgowy w Lublinie w sprawie z powództwa D. sp. j. w ł. przeciwko T.W. o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną, na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego w Chełmie z 10 listopada 2020 r., I C 641/18, zmienił wyrok Sądu pierwszej instancji: w punkcie I w ten sposób, że oddalił powództwo (pkt I.1), w punkcie II w ten sposób, że zasądził od powódki na rzecz pozwanego kwotę 3617 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt I.2) a ponadto zasądził od powódki na rzecz pozwanego kwotę 2550 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego (pkt II).

Powódka wniosła skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem wskazanego wyżej wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie, zaskarżając to

orzeczenie w całości. Swoją skargę powódka oparła na podstawie naruszenia przepisów prawa materialnego, tj.: art. 527 § 2 k.c., art. 527 § 1, 2 i 3 k.c., art. 528 k.c.

Skarżąca wniosła o stwierdzenie, że wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie z 10 listopada 2021 r., II Ca 15/21, jest niezgodny z art. 527 § 1, 2 i 3 k.c. oraz z art. 528 k.c.

Pozwany nie złożył odpowiedzi na skargę.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga wniesiona przez powódkę podlegała odrzuceniu.

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest środkiem prawnym mającym przesądzić jedną z przesłanek deliktowej odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa i jej celem jest uzyskanie prejudykatu umożliwiającego dochodzenie od Skarbu Państwa roszczeń odszkodowawczych za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem wykonywanie władzy publicznej (art. 417¹ § 2 k.c.). Orzeczenie niezgodne z prawem to orzeczenie niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i nie podlegającymi różnej wykładni przepisami, z ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć albo wydane w wyniku szczególnie rażąco błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa, które jest oczywiste i nie wymaga głębszej analizy prawniczej.

Niezgodność z prawem rodząca odpowiedzialność odszkodowawczą Skarbu Państwa musi mieć charakter kwalifikowany, elementarny i oczywisty, tylko bowiem w takim przypadku orzeczeniu sądu można przypisać cechy bezprawności (zob. wyrok SN z 28 lutego 2018 r., sygn. akt II CNP 21/17; postanowienie SN z 31 stycznia 2022 r., I CNP 8/22). Definicja bezprawności zawarta w art. 424¹ § 1 k.p.c. jest zatem odmienna od rozumienia tego pojęcia funkcjonującego generalnie na gruncie prawa materialnego i procesowego (postanowienie SN z 19 grudnia 2017 r., II CNP 39/17).

Skarga uregulowana w art. 424¹ i n. k.p.c. stanowi nadzwyczajny i sformalizowany środek procesowy a wszystkie jej wymagania konstrukcyjne

określone w art. 424⁵ § 1 k.p.c. należy interpretować ściśle (postanowienia SN: z 30 grudnia 2021 r., V CNP 13/21; z 31 sierpnia 2022 r., I CNP 75/22; z 26 października 2023 r., I CNP 207/22). Uchybienia w zakresie wskazanych wyżej elementów konstrukcyjnych nie mogą być usunięte na zasadach przewidzianych dla wymagań formalnych skargi jako pisma procesowego, do których odsyła art. 424⁵ § 2 k.p.c. Brak któregośkolwiek z tych elementów stanowi zatem wystarczającą i samodzielną podstawę odrzucenia skargi (zob. np. postanowienia SN: z 16 lutego 2007 r., V CNP 8/07; z 21 czerwca 2023 r., I CNP 184/22).

Skarga wniesiona przez powódkę nie spełnia wymogu konstrukcyjnego skargi polegającego na uprawdopodobnieniu wyrządzenia szkody, spowodowanej przez wydanie wyroku, którego skarga dotyczy (art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c.).

Skarżąca podniosła, że w związku z wydaniem wyroku objętego wniesioną przez nią skargą pozwany wyegzekwował od powódki zasądzone na jego rzecz od powódki koszty procesu za postępowanie przed sądami pierwszej i drugiej instancji. Ponadto, zgodnie ze stanowiskiem powódki, doznana przez nią szkodą mają być również niezasądzone na rzecz skarżącej koszty procesu w wysokości 6450 zł w związku z wytoczeniem przez skarżącą pozwu przeciwko pozwanemu.

Odnosząc się do powyższych twierdzeń pozwanej, należy podkreślić, że tego rodzaju uszczerbek majątkowy, na jaki wskazała powódka we wniesionej przez siebie skardze, nie stanowi szkody w rozumieniu art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c. W orzecnictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się bowiem, że koszty procesu, którymi strona została obciążona, nawet wtedy, gdy zostały uiszczone, nie stanowią szkody uzasadniającej wniesienie skargi przewidzianej w art. 424¹ k.p.c. (postanowienia SN: z 28 listopada 2006 r., III CNP 46/06; z 7 lutego 2023 r., I CNP 150/22). Również nieuwzględnienie powództwa w żądanej wysokości nie może być utożsamiane z wyrządzeniem szkody (np. postanowienia SN: z 25 sierpnia 2015 r., II CNP 15/15; z 28 listopada 2016 r., II CNP 24/16; z 14 stycznia 2025 r., I CNP 9/24). W konsekwencji, za szkodę nie można tym bardziej uznać kosztów procesu niezasądzonych na rzecz strony skarżącej, która przegrała sprawę zakończoną wydaniem prawomocnego wyroku objętego skargą.

Szkoda powinna być spowodowana wydaniem wyroku zaskarżonego skargą o stwierdzenie jego niezgodności z prawem a pomiędzy wyrządzeniem szkody a tym wyrokiem powinien zachodzić adekwatny związek przyczynowy. W sytuacji, w której –jak w niniejszej sprawie – skargą jest objęty wyrok sądu drugiej instancji oddalający powództwo, strona skarżąca powinna wykazać, że na skutek wydania tego wyroku doznała uszczerbku majątkowego, którego nie można jednak utożsamiać ani z kosztami postępowania zasądzonymi na rzecz drugiej strony i następnie przez nią wyegzekwowanymi, ani z kosztami niezasądzonymi na rzecz skarżącej. Powódka powinna uprawdopodobnić doznanie innego rodzaju uszczerbku majątkowego pozostającego w adekwatnym związku przyczynowym z wydaniem wyroku objętego skargą.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c.

SSN Kamil Zaradkiewicz

(M.M.)

[r.g.]